

Update fra

Energiguiden

Organiser energigevinsten

Gennemført og tydelig organisering af kommunens energibesparelser giver bonus i budgettet og hos borgerne. Marker indsatsen politisk og opret en utvetydig organisation, der er i stand til at opfylde målet. Så hersker der ikke tvivl noget sted i kommunen om det politiske mål for energibesparelserne og midlerne til at nå det.

Tydeligt fra toppen

■ En kompetent og beslutningsdygtig energistyregruppe, der samler trådene i form af faglig viden fra top til bund, og økonomisk beslutningskraft på tværs af forvaltningerne er et rigtig godt sted at starte. I Kolding Kommune har det givet elbesparelser på 16 procent. En ny handlingsplan skal skære yderligere 11 procent af elregningen.

Ifølge den aftale, som KL har indgået om energibesparelser i kommunerne, skal kommunerne gennemføre systematisk energiledelse for at fremme energieffektivitet og rentable energibesparelser i institutionerne.

Fakta: KL's aftale om energibesparelser

■ KL har indgået en aftale om realisering af energibesparelser, hvor kommunerne bl.a. forpligter sig til:

- **Energieffektiv adfærd:** Gennemfører systematisk energiledelse i institutioner.
- **Energieffektive bygninger:** Gennemfører energibesparelserprojekter, som har en tilbagebetalingstid på indtil fem år.
- **Energieffektive indkøb:** Kommunale institutioner køber energieffektive produkter.

Læs aftalen: www.kl.dk/energi

Kolding: Gennemført organisering giver afkast

■ Kolding Kommune har haft en energistyregruppe siden 1996 og har gennemført sin første energihandlingsplan for 1998-2006. Nu har kommunen taget hul på den anden plan for perioden 2008-2015.

Resultaterne udebliver ikke. Målet for energibesparelser var i den første handlingsplan at reducere varmekonsumet med 16 procent og elforbruget med 13 procent i forhold til 1988. Allerede i 2004 var målene opfyldt. Kommunen vil i den ny handlingsplan skære yderligere 11 procent af varmekonsumet og 11 procent af elforbruget.

Handlingsplan betaler sig hjem hurtigt

Til den første energihandlingsplan lånte Kolding Kommune 20,5 millioner kroner til at investere i energibesparelser. Fordelt med cirka 2,2 millioner kroner på hvert års budget i perioden. Investeringerne betalte sig næsten hjem med det samme, fordi der fra 2006 var en besparelse på 6,5 millioner kroner om året.

"I den ny handlingsplan er der afsat 1,57 millioner kroner hvert år. De nye investeringer retter sig mod ny teknik og tiltag i ejendomme, der ikke blev foretaget i første handlingsplan", fortæller energikoordinator Lars Højensgård. I alt koster den ny handlingsplan for hele perioden 12,15 millioner kroner. Lars Højensgård regner med, at investeringerne vil betale sig lige så hurtigt hjem som sidste gang. Og regner aldrig i højere tilbagebetalingstider end otte år.

Energiens treenhed

"Energistyring, adfærd og energibesparende projekter er treenheden i Kolding Kommunes succes med energibesparelser. Det ene kan ikke fungere uden det andet, der ikke kan fungere uden det tredje", siger Lars Højensgård.

Kommunen har tilsvarende sørget for at binde organiseringen af arbejdet godt sammen med et samarbejde mellem energikoordinatoren og økonomichefer fra hver af kommunens forvaltninger via Facility Forum. Energikoordinatoren sidder i bygningsafdelingen, som er rådgiver for alle forvaltningens ejendomme. "Det helt rigtige sted at lade koordineringen udspringe", siger Lars Højensgård.

Bygningsafdelingen har viden om alle arealer, energikilder, anlæg, og hvornår der sker hvad i bygningerne. Derfor kan koordineringen med energi foregå som viden lige over bordet.

Beslutningsdygtig styregruppe

Økonomicheferne i Facility Forum skal godkende energibesparende aktiviteter på deres respektive forvaltningers ejendomme, skoler, kulturhuse og så videre. Hver forvaltning har igen forbindelsen til egne ejendomme, og hver institution har udpeget en energiansvarlig, der refererer direkte til Lars Højensgård som energikoordinator. Det vil sige ca. 250 decentrale energiansvarlige. På den måde er informationsstrømme og beslutningskompetence samlet på én gang i energistyregruppen.

Følg forbruget, reager på afvigelser

Institutionernes energiansvarlige aflæser forbruget af el, vand og varme og indrapporterer det via kommunens intranet. Her kan de samtidig følge udviklingen i forbruget.

"Hver gang de indtaster værdier, er der et skema, som viser forbruget i samme måned sidste år, budgettet for den aktuelle måned og så den reelle indtastning. Desuden ses de procentvise afvigelser", siger Lars Højensgård, der er glad for den direkte og øjeblikkelige informationsudveksling.

Koldingmodellen: Samler trådene i toppen

- Kommunens mål for og midler til reduktion af energiforbruget er defineret i flerårige handlingsplaner.
- Facility Forum bestående af energikoordinatoren og økonomichefen fra hver forvaltning er beslutningsdygtig, fordi viden og beslutningskompetence er samlet.
- Energikoordinatoren er placeret i bygningsafdelingen, hvor viden om alle kommunens bygninger er samlet.
- Energikoordinatoren er knudepunkt i informationen fra alle institutionernes energiansvarlige, der refererer direkte til energikoordinatoren.
- Økonomicheferne har kontakten til forvaltningens institutioner og ejendomme og kan godkende energibesparende aktiviteter i deres forvaltning.
- Hver institution er dermed dobbelt til stede i energistyregruppen, idet hver institutionsleder refererer til den økonomiske forvaltning, mens den energiansvarlige refererer til energikoordinatoren i bygningsafdelingen.
- Den energiansvarlige indtaster energiforbruget i kommunens energistyringssystem, hvor det sammenlignes med tidligere forbrug og med det samme giver overblik over udviklingen.
- Energikoordinatoren er ajour med institutionernes energiforbrug, som bruges til at prioritere investeringer.
- Viden om bygningerne, deres energianlæg og forslag fra energimærkningen er en essentiel viden for det beslutningsdygtige forum af økonomichefer.

Sønderborg Kommune: 20 procent af energibudgettet væk på to år

Klimasekretariatet får alle med

"Vi skal være CO₂-neutrale i 2029. Det kræver, at alle parter arbejder for det. Derfor har vi pr. 1. januar 2008 oprettet Klimasekretariatet i Sønderborg Kommune", siger afdelingsleder for Sønderborg Kommunes Klimasekretariat, Morten Menné.

Energifond på 5,2 millioner kroner årligt i fire år

Han kan fortælle, at der, hvor kommunen gør allermest, er på bygninger og for medarbejdere. Sønderborg Kommune har købt et energistyringssystem og oprettet en energifond på 5,2 millioner kroner i 2008. Også i 2009, 2010 og 2011 er der 5,2 millioner kroner i fonden.

"Institutionerne kan søge penge til energibesparelser som for eksempel et nyt køleskab eller nye lavenergivinduer. Vi har også købt en elknallert til Rådhusets budstue, hvor de tidligere kørte rundt i bil. Vi har skåret 10 procent af institutionernes reelle energiforbrug, beregnet som gennemsnittet af 2005, 2006 og 2007. De penge går til energifonden. I 2009 skærer vi yderligere 10 procent. Det er i alt 20 procent af energibudgettet på to år, og det er de godt i gang med at indrette sig på", fortæller Morten Menné.

Energiuddannelse skaber netværk og støtte

Alle kommunens serviceledere har været på kursus i energibesparelser i tre dage og har efterfølgende dannet studiegrupper, hvor de kan hente støtte. Samtidig har alle institutioner – herunder altså også servicelederne – adgang til energistyringssystemet, hvor de kan følge deres eget forbrug og sammenligne med forbruget i kommunens andre institutioner.

Børnehaver og vuggestuer har ikke professionelle serviceledere. Derfor har Sønderborg Kommune ansat en energirådgiver til at tage sig af energiforbruget i de 56 børnehaver.

"Energirådgiveren har det tekniske ansvar, men institutionslederen bliver ramt på budgettet, så lederen skal også lige tage fat i dem på gul stue", siger Morten Menné.

Solrødmodellen: Bestil en energibesparelse

I Solrød Kommune er institutionerne selv med til at beslutte, hvilke energibesparelser der skal sættes i gang. Kommunen har lavet en model, der gør det nemt at sætte projekter i værk – så alle hurtigst muligt får glæde af besparelserne. I 2008 var der eksempelvis 2,5 millioner kroner i Solrød Kommunes pulje til energibesparelser:

- Hver institution udpeger en energiansvarlig.
- Penge til energibesparelser i institutionen søges fra en fælles energisparepulje.
- Ansøgningsskemaet findes på kommunens intranet.
- Hjælp til beregninger får institutionen ved at sætte et kryds i skemaet. Derefter kommer en energirådgiver ud til institutionen og hjælper med at finde og beregne data til ansøgningen.
- En projektgruppe med repræsentanter fra alle typer institutioner bevilger pengene.
- Alle investeringer med tilbagebetalingstid under fire år bevilges uden videre.
- Projekter med længere tilbagebetalingstid kan eventuelt bevilges i forbindelse med bygningsvedligeholdelse.
- Kommunen overtager derefter det praktiske arbejde med at gennemføre besparelsen.
- Den tekniske administration disponerer over budgetterne til både energibesparelser og bygningsvedligeholdelse, hvilket giver adgang til at optimere investeringer på tværs af budgetterne.
- Når investeringen er betalt tilbage, går overskuddet fra besparelserne til energisparepuljen.

Søg starthjælp hos energiselskabet

Energiselskabet hjælper gerne din kommune i gang med energispareprojekter.

Dansk Energi og elnetselskaberne har igangsat dette og flere initiativer, der sætter fokus på energiforbruget og hjælper kommunerne med at energieffektivisere.

På www.energiguiden.dk er der starthjælp til de enkelte kommuner. Der er "Kom i gang"-foldere med råd, der er målrettet de enkelte institutioner i kommunen.

Dansk Energi, der er brancheforening for elnetselskaberne, har produceret materialet i samarbejde med KL.